СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 79 Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 4-го квітня 1936. — VOL. XLIV. No. 79. Jersey City, N. J., Saturday, April 4, 1936. THREE CENTS

БОРОТЬБА ЗА ЗАКОН ПРО КОНТРОЛЮ ПОВЕНЕЙ

ВАШИНҐТОН. — У сенатськім торговельнім комітеті, котрому віддано до опінії проєкти сенаторів про контролю повеней, виникла завзята боротьба між двома ґрупами сенаторів, з котрих одні домагалися великих негайних видатків на ту ціль, а другі, боячися збільшувати буджетові тягарі, домагалися значних обмежень цих видатків.

Ріжниця між двома сторонами значна. Сенатори з околиць, навіщених повенями, ставлять домагання, які на розрахунок другої сторони будуть вимагати видатків на півтора міліярда долярів. Друга ґрупа, на чолі котрої стоїть нюйорський сенатор, д-р Ковпленд, предсідник комітету, заняла становище, що уряд не може видати на ту ціль більше як 500 міліонів долярів.

Підчас дебати над цею справою прийшло до палких суперечок, у котрих сенатор Робинсон, демократичний лідер, закидав прихильникам поважних видатків бажання приподобатися своїм виборцям при надходячих виборах, уриваючи для своєї округи якнайбільший кусок з „бочки свинини".

НЕПОРОЗУМІННЯ В ОРҐАНІЗАЦІЇ ТАВНСЕНДА ВИХОДЯТЬ НА ВЕРХ.

ВАШИНҐТОН. — Роберт Клементс, один з основників орґанізації пенсії на старі роки, заявив перед комітетом палати послів для розсліду таких орґанізацій, що д-р Тавнсенд, від якого імени називається орґанізація пенсій на старі роки, не записав до книг орґанізації добровільних датків на суму 1,700 долярів.

Свідок говорив, що він старався переконати Тавнсенда записувати всі приходи докладно, але Тавнсенд вів книги приходів і розходів недбало.

Контрольор книг заявив, що його помічники не могли збалянсувати книг орґанізації.

ТОРНАДО ВБИВ 37 ОСІБ.

КОРДІЛ (Джорджія). — Весняні бурі навістили 5 південних стейтів, спричинили смерть 37 осіб та наробили шкоди на міліони долярів. Вітер досягнув сили й скорости торнада. Захопив він північну Флориду, Алабаму, південну Каролайну, Джорджію й північну Каролайну.

Обчисляють, що у цьому одному місті, що має 6,000 мешканців, щонайменше 1,000 осіб лишилися без даху над головою. Вітер немовби викосив собі дорогу містом на три бльоки завширшки. В самій Джорджії його дорога має 70 миль довжини.

Кождий з навіщених стейтів визвав свою національну ґвардію для охорони жертв торнада й удержання порядку.

ДОВКОЛА СПРАВИ ҐАВПТМАНА.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Велика лава присяжних суддів, що розсліджувала зізнання адвоката Вендела, що, мовляв, він брав участь у вбивстві дитини Линдберга, прийшла до переконання, що ці самопризнання не мають основи для починання судового процесу проти Вендела. Супроти цього виконання кари смерти на Ґавптмана стало більше правдоподібним.

Ґрупа професорів принстонського університету післала до стейтової леґіслятури домагання, щоб вона розглянула поступовання урядовців стейту в справі Ґавптмана та подивилися, чи не треба би котрого з них обвинуватити за нарушення урядових обовязків, щоб, мовляв, „спасти справедливість стейту" перед блямажем.

Секта адвентистів викинула з церкви свого пастора Вернера за те, що він, сповняючи обовязки духовного порадника Ґавптмана, виступив потім у ґазетах з заявою, що Ґавптман невинуватий.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ ВБИВНИЦІ ЛЮБОВНИКА.

НЮ ЙОРК. — На процесі проти панни Вери Стрец за вбивство д-ра Фріца Ґебгардта промовляли в четвер прокуратор і оборонці.

Прокуратор представляв панну Стрец жорстокою жінкою та називав її тигрицею. Адвокати оборони представляли обвинувачену жертвою вбитого.

Адвокати домагалися від суду, щоби присяжним суддям не ставити питання про вбивство першого ступня, але суддя відмовився це зробити.

ХОЧУТЬ ПОКЛАСТИ КІНЕЦЬ „СИСТЕМІ ЗДОБИЧІ".

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Мас з Минесоти вніс у конґресі проект закона, на основі котрого не вільно буде конґресменові добиватися встановлювання членів своєї партії на публичні уряди.

Він уважає цю практику за найбільшу небезпеку для американської демократії. Мовляв, ця небезпека більша, ніж небезпека з боку комунізму.

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА В ШКОЛАХ.

В середніх школах у Будапешті арештовано 34 шкільних дітей у віці від 11 до 18 років за те, що мали в себе комуністичну літературу та видавали комуністичний шкільний часопис.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ШПИТАЛІ РОЗСАДНИКАМИ НЕДУҐ.

В цілому СССР істнує ледви 1,657 ліжок для недужих дітей, як це подає „Комсомольська Правда" з 24. лютого ц. р. у спеціяльній статті про дитячі шпиталі в Москві. Всі шпиталі збудовані перед 20—30 роками, а навіть перед 50 роками. За останніх 10 років у шпиталях не переводили ніякого ремонту, навіть в одній з найбільших клінік, Рузаковській. Діти легко можуть заразитися, бо в шпиталях нема ізоляційних кімнат. Нужду дитячих шпиталів видно на кожному кроці: нема лікарського приладдя, білля і т. д. Обслуга невідповідна, бо служба постійно зміняється. До того кваліфікації обслуги дуже низькі. Наймолодші діти по шпиталях залишаються без опіки.

КРЕМЯНЕЦЬКА ҐІМНАЗІЯ ЗАГРОЖЕНА.

Дальше існування кремянецької ґімназії загрожене: відібрали їй право прилюдности, забрали кількох учителів, а іншим кільком заборонили вичти; вкінці маґістрат зажадав від власника дому, де є ґімназія, щоб розвязався з ґімназією та примістив польську школу.

ПОЛЬСЬКА СПРАВЕДЛИВІСТЬ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Один робітник працював у будинку міністерства справедливости і там не доплатили йому 1,000 зл. Він подав скаргу на міністерство в суд. Суд признав його довг і право до відшкодування. Міністерство відмовилось заплатити. На домагання вірителя проголосили ліцитаційний продаж меблів у будинку міністерства... справедливости.

ЧУДОВИЩЕ ПРИРОДИ.

В селі Семикова коло Чорткова вродилася нежива дівчина без лівої руки й ноги і з одним оком по середині чола.

ЩО ЖІНКИ ЦІНЯТЬ У МУЖЧИНІ.

Один англійський подорожник, що багато бував по світі й зокрема слідив характер жінок, так характеризує вимоги, які ставлять жінки ріжних народів до мужчин:

Французка цінить у мужчині головно відкрите чоло й самопевний вираз обличчя. Німка любить поважного мужчину, що вміє дотримати слова. Нідерляндка не зносить сварливих. Анґлійка любить джентельмена з широкими товариськими звязками. Еспанка любить підприємчивого і мстивого мужчину, що вміє ревнувати. Італійка пропадає за мрійниками. Найгірше осудив анґлійський подорожник американку: вона вийде замуж за сліпого, кулявого й безхарактерного, щоб лиш мав гроші.

З РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ В УКРАЇНІ.

Київський „Комуніст" пише наступне про українську маніфестацію в Одесі в день 22 січня, себто в свято Самостійности й Соборности України: „Відсталі елементи, знаючи про те, що Одеса є містом, де сходяться люди ріжних народностей і що тут приїжджають представники ріжних держав, захотіли показати їм, що тут є люди невдоволені з нашої влади. І тому в дні 22 січня зібрали кілька тисяч робітників і матросів та уладили на бульварі Тельмана демонстрацію. На переді йшли жінки з дітьми, які несли синьо-жовті шмати, а за ними робітники й матроси. Всі кричали незрозумілі вигуки. Біля виходу з бульвару міліція сикавками розігнала демонстрантів, уживаючи пальної зброї. Кількох демонстрантів зарештовано та відставлено до суду".

У 15-річчя військ прикордонної охорони ГПУ комісар внутрішніх справ УССР, Балицький, у промові своїй сказав таке: „За цей час були викриті такі націоналістичні контрреволюційні орґанізації, як „Орґанізація Українських Націоналістів" (ОУН), „Українська Військова Орґанізація (УВО), Польська Орґанізація Військова (ПОВ), окремі ґрупи німецьких фашистів, троцькістівські, націоналістичні гнізда".

ДОМАГАЮТЬСЯ РЕГАБІЛІТАЦІЇ ІВАРА КРІҐЕРА.

Брат відомого „короля" сірників Івара Кріґера, Торстен Кріґер, веде від довшого часу старання регабілітувати свого брата. Брат Івара Кріґера твердить, що „короля" сірників несправедливо засудили. З уваги на те, що на всі ці уваги Торстена Кріґера шведський міністер взагалі досі не реаґував, Торстен Кріґер написав до шведського короля Ґустава листа, в якому твердить, що шведський найвищий суд свій присуд опер на фальшивих основах та домагається регабілітації. Торстен Кріґер дає докази, що для всіх довгів Івара було подвійне покриття та що досі є сплачені всі його довги та брат нікому не заподіяв своєю політикою ніякої шкоди. Торстен Кріґер просить короля, щоб він доручив висвітлити справу „короля" сірників, що, як відомо, в р. 1932 відібрав собі в Парижі життя. Цей лист викликав у Швеції і взагалі у скандинавських краях велике враження.

„УГОДА".

В Яворові, пов. Турка, польська поліція закрила недавно заложену кооперативу, мовляв, кооператива не має статутів.

Староство в Луцьку повідомило управу української Районової Молочарні в м. Рожищах, що закриває її з днем 1 березня. Таке саме повідомлення дістала Районова Молочарня в Лаврові з тим, що її закривають 10 березня.

Стрийське староство заборонило представникові філії Просвіти в Стрию виїздити до сіл приграничної смуги.

ВЯЗНИЦІ ЗНОВУ ПЕРЕПОВНЕНІ.

Недавно проголошено амнестію і багато вязнів випустили на волю, а тепер, як пишуть польські часописи, вязниці в Польщі знову переповнені. Пояснюють це явище тим, що зараз по амнестії збільшилося значно число крадіжів та інших проступків, які привели за решітку чимало людей, не тільки нових, але й тих, що недавно, користаючи з амнестії, опинились на волі. Тепер, наприклад, у варшавській тюрмі в Мокотові число вязнів дійшло до стану зперед амнестії.

ЗА ЗАМАХ НА КОМАНДАНТА ПОСТЕРУНКУ.

Перед судом у Чорткові станув Осип Матіящук із Мушкатівки, пов. Борщів, під замітом убивства команданта постерунку Владислава Маляна. Цей командант намовляв Матіящука стати поліційним конфідентом, але цей з обуренням відкинув таке предложення. 19 серпня м. р. трьома пострілами ранив хтось вночі польського команданта й цей кинув підозріння на Матіящука. Підсудний заперечував свою вину, і з браку доказів його звільнили.

МЛИНАРСТВО НА ВОЛИНІ.

На Волині заложено вже 3-тій кооперативний млин у місцевості Маслянка, коло Млинова. Млин є 2-поверховий і з новочасними машинами.

ПАНУВАННЯ ХАМІВ.

Большевицький режім, поруч з іншими „здобутками" для „щасливого" населення совєтського Союзу, зродив масове явище хуліґанства. Бути башкетярем і хамом у поведенні і відносинах з іншими людьми стало свого роду „добрим тоном". Бійки, лайки, сварки з безпричинним підколюванням ножами, пиянство, зневага жінок та інші огидні вияви — це повсякденні вияви совєтського життя. Для боротьби з ними влада змушена була ухвалити жорстокі закони, зокрема навіть заборонити ношення на вулицях таких предметів щоденного вжитку, як... кишенькові ножі! Та всі ці заходи не дають наслідків і в совєтській пресі знову почалася кампанія з закликами мобілізації всіх сил країни для боротьби з хуліґанством і хамством.

У „Вечерній Москві" з дня 13 лютого читаємо такі цікаві признання: „Хам!... Він кричить, бешкетує, ходить по наших вулицях, установах і помешканнях. Від нього нема рятунку! Облаяти, обікрасти, або піколоти невинну людину при першій ліпшій нагоді — це мета, що для неї він існує. Він скандалить у театрах, парках і в кафе. Це він виливає потоки огидної лайки в прилюдних місцях, трамваях і в склепах... Хами - начальники ображають підлеглих. Хами зневажають жінок. Вони не рахуються з людською повагою: це звірі, що їх природа помилково зробила людьми! Хамство й хуліґанство треба нищити невмолимо й жорстоко. Воно мусить бути начисто ліквідоване на цілій території совітського Союзу".

АРЕШТУВАЛИ СВЯЩЕНИКА ЗА ПРОМОВУ НА СВЯТІ ШЕВЧЕНКА

ЛЬВІВ. — Польська Аґенція Телеґрафічна донесла, що в Підмихайлівцях, рогатинського повіту, виголошував промову підчас академії в память Тараса Шевченка український священик о. Степан Баслядинський з монастиря Василіянок. Промова ця, каже Аґенція, мала підбурюючий характер. Промовець знехтував теж цензурований владою текст. Поліція зарядила перервання академії, а о. Баслядинського арештувала і відставила до вязниці.

У звязку з тим подають українські часописи таке, згідне з правдою вияснення:

Поліція арештувала о. Баслядинського. Арештувала і голову місцевої читальні, Рудольфа Вульчина, по переведені основної ревізії. Само свято виглядало так:

В дні 10. березня святкувала читальня „Просвіти" в Підмихайлівцях велике свято в память Тараса Шевченка. В церкві була співана Служба Божа і панахида. Увесь народ горнувся до церкви мов на Великдень. Як люди побачили жовто-блакитні прапори, то душа в них росла. А вечором у годині 7-мій о. С. Баслядинський відправив панахиду при збудованій у церкві могилі, якої стерегли два юнаки. Прапори хилилися додолу, народ плакав. З черги о. Баслядинський промовив до народу. Потім мала бути академія з рефератом і деклямаціями, та постерунковий заборонив і розігнав народ до дому. Зараз потім зачалися ревізії й арешти.

ШЕВЧЕНКО В БУДАПЕШТЕНСЬКОМУ РАДІЮ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Дня 21. березня можна було чути радіову авдицію з Будапешту, присвячену Шевченкові з нагоди 75-ліття його смерти. Програма була зорганізована літературним товариством „Ля Фонтена". Говорили про Шевченка як про „українського Петефія", називаючи Шевченка імям найбільшого мадярського національного поета. У програму входили: промова голови товариства, Белі Вікара, відчит професора університету Александра Бонкала, твори Лисенка на скрипку до слів Шевченка (Аліса Такач), Шенченкові пісні (спів Ірини Надь і Золтана Тібора), деклямації Віктора Дардая і Марґарети Сімонфи. Шевченка мадарською мовою переклали Валентин Варґа, Гіядор Стрипський, Біля Вікар і Арпад Земплень.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЛЬВІВСЬКОГО РАДІЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Дирекція Польського Радія одержала протест представників українських культурно-освітніх і господарсько-кооперативних установ з Краківця, підписаний теж громадянами неукраїнського роду, в якім нарікається на брак українських програм, висиланих львівською радіостацією. Кажеться в протесті, що українські радіослухачі мусять ловити українські авдиції з закордонних радіостацій, і то не лише большевицьких, але також чехословацьких, мадярських, німецьких, бельґійських, голяндських та інших, бо не можуть мати на своїй землі своєї української програми, хоч українці становлять 30% усіх радіоабонентів у Галичині. Кажеться далі, що коли є яка українська програма, то спікери не знають ні української мови й культури, ні українського життя.

КРИВДЯТЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

ВАРШАВА. — Посол д-р С. Біляк доказував у польськім соймі на засіданні в дні 22. березня, що не зважаючи на ухвалу сойму, яка існує від 1932 р. і дозволяє на виплату рент українським інвалідам, іще досі ніодин інвалід Української Галицької Армії не одержав ренти з польського державного скарбу.

БОЛЬШЕВИЗМ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Арештовано в останніх днях понад 500 осіб, звязаних з комуністичною аґітацією. Захоплено тайну радіостацію, при помочі якої було получення з Москвою, зглядно з управою Третього Інтернаціоналу. Знайдено остороги, надіслані з Москви, які заповідали ревізії серед комуністів у Польщі. Опечатано 5 робітничих товариств, у яких переважали члени-комуністи. Поліція забрала большевицьку літературу, що була в тих товариствах, а в 56 товариствах забрала друкарські машини. Польський уряд каже, що комуністи винні тому, що підчас демонстрації в Кракові згинуло 6 осіб.

БОЯТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ ГЕҐЕМОНІЇ.

ВАРШАВА. — Польська преса пише, що Гітлер хоче знищити всі повоєнні договори і стати на Сході таким диктатором, яким є тепер у Німеччині. Як Німеччина стане сильнішою, вона упімнеться цілком певно за Шлеськом, Поморям і Данціґом, кольоніями, Австрією і т. п.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕНАВИСТЬ ДО „ФОРИНЕРА"

Як навіть родовиті американці звертають на це увагу, від якогось часу починає тут підносити голову агітація проти іміґрантів. Останніми місяцями ця агітація скріпилася зприводу проєкту нового іміґраційного закона. Коли його проєктодавці заходилися коло цього, щоб завести деякі полекші від тепер обовязуючого закона, з противного боку пущено пропаґанду за строгіше приміненням старого закона. Пішла агітація просто за викинення всякого „чужинця", але що таке домагання не могло мати виглядів на успіх, то тимчасом піднесено домагання закона, що наказує урядникам депортувати з краю всякого чужинця, що допустився „збезчещуючого" злочину, причому означення, який злочин свідчить про неморальність людини, лишено до свобідного рішення урядників.

На піддержку цій аґітації проти „форинерів" (чужинців) іде нібито наукова пропаґанда, що, мовляв, усякі суспільні лиха в Америці спричинюють „форинери" та що одиноким побажаним чинником населення Америки є тільки старий „стак" „арійських" американців, або іншими словами люди англьо-саксонської крови. У цій аґітації можна відразу пізнати нашого старого знайомого, „Ку-Клюкс-Клена", що кілька літ тому з каптуром на голові пробував насильствами утвердити в Америці панування англьо-саксонського „стаку" над усіми „форинерами", утвердити панування старого пня поселенців, білого по расі, англійського по національній культурі, протестантського по релігії.

Звертаючи увагу на цю нову агітацію, д-р Гарі Елмер Барнс, котрого багато людей вважає за найкращого американського історика, пригадує американцям, що „чужинці", на яких дехто хоче зложити вину за всякі клопоти Америки, прийшли до Америки на запрошення американських промисловців та корабельних перевізників, з котрих одні шукали дешевих робітників, а другі людей до перевозу. Стягнули цих людей обіцянками зарібків та свобідних демократичних порядків. Ці погорджувані „форинери" зробили велику роботу для Америки, збудували й розвинули її промисли й торговлю, зробили Америку багатою країною. „Тепер, як ці люди зросли в числі", проф. Барнс наводить один лист до себе, „ті, що відповідають за спровадження їх до Америки, кажуть, що форинер грозить їх інтересам".

„Найкрикливішими прихильниками викидання чужинців та приклонниками американського фашизму є нині ті", каже проф. Барнс, „котрих жадоба наживи спровадила до Америки найбільше чужинців за останніх 50 літ. Заплата, яку вони мусіли платити родженим тут робітникам, була низька, але вони хотіли накинути голодову заплату, яку тільки несвідомий і розпучливий чужинець міг приняти". Коли ці американці люблять говорити про варварів, то проф. Барнс каже, що варварами є певно не „форинери", але хтось інший.

ІТАЛІЙСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА МОЛОДЬ І УКРАЇНА

Італійська студентська молодь, згуртована в так званому ГУФІ, себто в „Ґрупах Університетської Фашистівської Молоді", уважно придивляється до світових подій, що сплітаються в усе трудніший ґордійський вузол, і намагаються ставити свої прогнози. Має для того вона й свої орґани преси, що знаходяться в найближчому звязку з керуючими колами партії. Зрештою, офіційний орґан „Ґуфу" — „Рома Фашиста" має свою дирекцію в палаті Браски, себто в самій палаті фашистівської партії. Тому набирають чимкого значіння статті, що зявляються в цьому орґані. Не є вони **вповні** голосом **офіційних** сфер; не можна було би приймати їх за вираз політики італійського уряду, або міністерства закордонних справ, але є вони в усякому разі дорогевказом тих шляхів, якими йде **зацікавлення будучих** керівників цеї політики, і виявом **розуміння** щодо цього зацікавлення керуючих кол.

Виходячи з цеї точки погляду, уважаю потрібним відзначити статтю Дж. Тревізона, зрештою вже нашого старого приятеля, що зявилася в останньому числі „Рома Фашиста" під заголовком „Поза лаштунками московсько-німецького контрасту". Треба зазначити, що кілька тижнів тому в цьому самому студентському тижневику зявився, також з передмовою Тревізона, переклад статті Д. Донцова про „Київ і Адіс Абабу".

Отже в цій новій статті Тревізоно відзначає відразу, що одною з головних причин німецько-московського конфлікту є Україна:

„Вже віддавна", пише він, „в пресі поширюється вістка про таємну згоду між Німеччиною і Польщею щодо поділу України на області впливів, а саме: Правобережна Україна зробилась би областю польських впливів (можливо як винагорода за польський коридор до Балтійського моря), а Лівобережна Україна зробилася би виключним тереном німецького визискування.

„Таке рішення справи, — продовжує Тревізоно, — привело би до реалізації з одного боку мрій польських імперіялістів, що хотіли би бачити велику Польщу з виходом до Чорного моря і можливість дальшого поширення на Схід і до Середземного моря; з другого боку привело би до панування німців у багатшій промисловій Донецькій області та в не так вже далеких звідти нафтових полях Баку. Чи не було би це рішення засобом також до зреалізування плянів бувшого кайзера відкрити собі шлях до Баґдаду?"

Реферуючи це місце зо статті Тревізона, зазначу, що я особисто не вірю в існування цеї концепції, просто тому, що вона є цілковито неможлива до переведення в життя. Поляки не такі вже наївні, щоб вірити в можливість дальшого посунення своїх кордонів на українських землях. Навпаки, вони все більше переконуються в неможливості стравлення навіть тих частин української території, що опинилися в межах польської держави. Крім того, в цьомуж таки числі „Рома Фашиста", ми знаходимо статтю, про німецько-польські відносини, і в ній стверджується, що ці відносини останніми часами сильно погіршилися. Досить пригадати собі промову Шахта, виголошену 28 січня ц. р.: „Усі ті, — промовляв він у Бендені, — що приїздять з Горішнього Шлеська, розуміють абсурдність версайського трактату... Треба надіятися, що велика несправедливість, завдана цим трактатом (населенню Горішнього Шлеська) буде одного дня виправлена". Ця промова виказала цілком ясно, що Німеччина сподівається дістати назад Горішній Шлеськ. Яким шляхом? Про це нам скажуть дальші події. Таксамо і в справі коридора між Німеччиною й Польщею починаються нові непорозуміння: Польща рішила обмежити скількість потягів, що йдуть через коридор з Німеччини до Східньої Прусії, на 80%, бо Берлін відмовляється платити задавнені рахунки. Дрібниці, — але нераз дрібниці промовляють красномовніше від голосних фраз, що не все бувають щирі. В звязку з льокарнеським конфліктом Польща знову досить виразно зайняла антинімецьку позицію. Ці всі факти примушують нас дивитися на всякі чутки про існування німецько-польського порозуміння щодо поділу України з дуже великою резервою, дарма, що саме ці чутки активізують українську справу в інтернаціональній політиці, примушуючи журналістів і політичних діячів знайомитися з українською проблемою та підшукувати для неї більш раціональні й можливі рішення.

Повертаючись до статті Тревізона, зазначу, що ці самі чутки дають і йому можливість висловити декілька дуже влучних завваг і пригадати деякі — в закордонному світі не дуже знані факти, як наприклад факт великої, рішальної допомоги, що її принесла українська армія польській підчас наступу советської армії на Варшаву. Хоч і тут він, очевидячки, помиляється, коли думає, що Польща допомагає деяким українським колам, тому, що „намагається винагородити їх за цю рішучу допомогу, принесену в часах Петлюри в бою під Варшавою".

Чужинцеві вільно помилятися в подробицях, що залежать від того, з якого джерела він дістав ту чи іншу інформацію, — і для нас в загальній оцінці того чи іншого виступу важливі не дрібні помилки, але загальний хід думки та безсумнівний намір автора, який промовляє красномовно з закінчення статті:

„Україна пролила багато своєї крови для здобуття незалежности: найкращі покоління віддали за неї своє життя в часах, що прийшли безпосередньо по европейській війні; під советським ярмом українську інтеліґенцію винищено, селянство масово розстрілювано. Постійні переслідування, які випадають на долю навіть керівників Української Советської Республики з боку уряду Сталіна, виказують, що прямування до повної незалежности поширюються навіть на вищих щаблях теперішньої комуністичної ґієрархії в Україні. І це примушує нас думати, що, в випадку можливого збройного конфлікту між Росією й Німеччиною, Україна повторить спробу 1917 року, що привела була до її незалежности. І тоді, може бути, з віддаленням советської загрози, історія цілої Европи піде іншим річищем".

Щодо цього, то і ми не маємо найменших сумнівів.

Евген Онацький,
Рим.

МОЛОДІ І СТАРІ

(Дискусійний голос).

Ми згадували вже в наших міркуваннях дотично питання „молодих та старих", що у суспільних змаганнях націй клясово зрізничкованих буває часто саме молодь вирішним чинником внутрішніх клясових змагань.

У своїй безкритичності захоплюється вона лекше звучними кличами та з властивою свому вікові загорілістю переводить їх у життя. Вона менше відпорна на всякі духові пошесті-психози; при своїм малім життєвім досвіді неспроможна провірювати їх стійкість; переймається живо всім, що вбране лише в підхожу її фізіольоґічній вдачі — форму слова.

Це боротьба за молодь у націй державних, і боротьба з молоддю у нас! Та коли прямування молоді можуть мати у націй державних хіба лише дальшорядне значіння, то наша боротьба з молоддю, яка похапно та без застережень перенялася зазиченою з чужого підсоння ідеольоґією, з фантастичною вірою в її єдиноспасенність, — являється для нації бездомною питанням першорядного значіння.

Ми переживали вже з особливо катастрофальними наслідками нашу „орієнтацію на захід" — на февдалізм за часів Хмельницького та Мазепи; переживали марксизми та ленінізми, а тепер з черги попали в пошесть гітлеризму.

У нас дуже тяжко пробивається свідомість нашої національної окремішности зі свідомістю окремішности, питоменности і наших національних прикмет!

Захоплювання чужими ідеольоґіями нагадує дуже так звану „трансфузію", переливання крови з одної живини у другу... Ідея сама собою не позбавлена, зрештою, якоїсь послідовности. Кров в орґанізмі барана повинні такі самі фізіольоґічні чинности, як — приміром — і в орґанізмі людини; чомуж би не спробувати підсилити нею безкровний орґанізм іншої живини?

Та медичний досвід виказав щось інше: безкровний орґанізм оживлювався справді хвилево після такої трансфузії на це, щоб по короткім часі занепасти цілковито! А що такі проби, така „вороновщина" таки не уставала — катастрофальні наслідки старалися виправдувати іншими виливами. Один авторітетний лікар зробив з цеї нагоди удатний дотеп. Мовляв: трансфузія не виказує ожиданих наслідків тому, що роблять її самі барани: один баран, що кров дає, другий, що її приймає, та найбільший баран той, що трансфузію робить!

Що більше! Дальші досвіди виказали, що навіть трансфузія крови з людини до людини не сприємлива, а доцільна лише у виняткових випадках, особливо спорідненя крови!

Законові цьому підлягає ціла природа без винятку, чи це орґанізм ростинний, творинний, чи збірний, як нація, та через нехтування цього закону ми збувалися кількакратно наших кривавим зусиллям здобутих досягнень! — („Час").

Т. Глинський.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук заборонається! — Авторські права застережені.

— 41 —

Хомишин постояв, послухав, досадно сплюнув, вернувся назад, щільно зареґльовує за собою двоє дверей і віддається подвійній приємности розгарячених вдовичкою перин.

Пара тузинів поважних ясінських горожан мадярської народности, розмахуючи руками, квапиться до сільської хати. Там уже повно народу, але ввесь час прибігають нові. Прибігли, кожний обовязково пхається наперед і пропонує, невідомо для чого, свої послуги. Що сталося, ніхто не знає. Всі переконані, що на Ясіня наступають українці й що треба щось робити. Навіть Йонаш розгублився й не знає, що почати. Утеча Цокана підсилила загальний страх.

До самого ранку клекотіло з Ясіню. До самого ранку радилися радники, лютував Йонаш, ламентували жиди, а цілий ясінський гарнізон повністю виставили над річкою Лазещиною. Всі чекали судного дня.

Але він не настав. Настав звичайний, як і завжди, погавенький, сірий деньок. Ліси, як і завжди, вкриті ковдрами туманів, оспале небо подібне на пошматоване гарматньою стріляниною бойовище.

9.

У той час, коли мене вивели з льоху й з такою помпою посадили в фаетон під охороною основно озброєних козарлюг, ріжні думки ворушилися в мойому мозку. Знаючи темперамент мадярів, а особливо деяких їх представників на подобу Йонаша, я не сумнівався, що мені вже не довго дихати на цьому світі.

В часі їзди ріжні міркування тиснулися до моєї голови. Душа обважніла, мов жорна й таксамо як жорна, не знаходила виходу, вертілася на місці. Гірко стало, що пройшов цілу війну, бився на всіх фронтах, дерся, ідіставав рани й аж тут прийдеться так безславно, як бандит, бути зачавленим слизькою вужівкою на сучку першої ліпшої смереки.

Пригадав своїх, батька, матір, братів. Пригадав Кіті. Де вона? Невже забула?

І зненацька, як і завжди трапляються ріжні несподіванки, серед найбільшого розгону різко зупинилися коні. Кілька чітких рішучих слів, брязкіт зброї, метушня й не встиг я отямитися, як мої провідники змінилися й коні ще швидше понеслися далі.

— Хто тут? — питаю.

— Прийдемо — побачиш — чую голос.

По часі коні звернули, викотиться в долину, на гору, ще раз повертається, сильно схиляється з боку на бік і нарешті зупинився.

Всі злазимо. Ніч і темнота. Недалеко ліс. Де це — вгадати не можу.

— Йдемо! — кажуть мені.

Ішли глибоким, повимиваним дощами плаєм і по короткому часі входимо на подвіря мого далекого вуйка Романчука. Ось і пес його білий, подібний на вівцю, з куцим ґрубим хвостом. Він навіть не бреше, а біжить назустріч і ластиться. Від цього стає приємніше. Дихнуло родинним. Вступаю до хати.

— Юро! Брате? Невже це ти?!

— Дмитре!

Обнімаємося, як два медведі. Старий вуйко, вуйна підходять також, згучні цілунки, ахи, обійми. По хвилині на столі миска пирогів, сметана, кулеша. По недовгому часі десь історія повторюється, мама. Вітання повторюється. Мама в сльози. Сів коло неї, обняв стареньку; — ну годі, мамо! Сьогодні плач не на місці. Все, бачите, гаразд. Усі живемо. А де Павло?

— Сидить бідачисько в касарнях, — пояснює Юра. Тримають як заложника. Щось треба діяти. А ті, під сільською хатою також мусять на волю.

— Якщо їх ще не вивезли до Сиготу.

Вуйко був на подвірю й входить до хати. — А там, каже він, у Ясіню такий гармідер, що Господи.

Всі зацікавилися й повиходили надвір. Вуйкова хата знаходиться на правому схилі ґруня Бубне і, коли пройти кроків двісті на південь, видно цілу Ясіню. Вийшли на ґрунок і поставали. В низу Содома й Гомора. Ніхто з нас не знає, що сталося. Вуйко порішив зійти в село й довідатися, що є. До раня ми знали все й порядно посміялися.

Висипався якслід і до праці. Час не жде. Павло сидить, хлопці сидять. Мадяри наполохані й треба кувати залізо, поки гаряче. Юра був страшенно невдоволений випадком з Розенкранцом. Він навіть сам бажав, щоб Тулайдана за це було покарано, але з цим не погоджувався я. — Розумієшся, доводив я, це було зле. Це анархія, безладдя, але не забувай, що це революція. Це кара, помста. Це хвилевий вибух накопиченого за довгі роки гніву й немає сили, що повстримала бо його. Так я думаю, а тому не поспішав осуджувати Тулайдана. Я переконаний, що колиб він цього не зробив, Розенкранц ніколи не був би помщений. Ніяк один закон не підступить до нього, як до злочинця, а тиж сам знаєш, що він увесь час вимовував.

— Так, то так. Але ми мусимо розуміти, що на нас лежать тяжкі обовязки й не менша відповідальність.

— Щож. Мусимо брати на себе відповідальність до кінця.

Юра пояснив мені справу мого визволення. Після наглого арешту він ходив ще до сільської хати. Там ішли безупинні засідання. На Юру накинулися як на зрадника й анархіста й домагалися його арешту. Йонаш погрожував „перетяти наш рух у корені". Обіцяв вернути часи спочатку війни й на майдані поставити кілька шибениць. У такому стані Юрі приходилося більше мовчати, ніж говорити, хоч він усіми силами намагався довести, що він осуджує вчинок Тулайдана й домагається йому кари. Тулайдан зробив це на власну відповідальність.

Одначе всі його снаги були марні. Рада Ясіня одноголосно клала всю відповідальність на Юру. До нього приставлено надзір і в скорому часі був змушений відійти в гори. Там організував невеличку ватагу й порішив нас видобути силою.

Для звязку з селом використав старого бувшого вівчаря Тому. Він був тепер за сторожа в сільській хаті й міг підслухувати, що там діялося. До всього, він володів також мадярською мовою. Син його, Василь, був також з нами.

Про те, що мене мають кудись відвезти, довідалися зовсім увечері. Знали, що до сільської хати прибігала стурбована дочка Йонаша, що мала вона з батьком довгу нараду, що батько був досить обурений, але зараз скликав усіх членів ради на якусь важливу нараду.

Що говорили там не відомо, але по короткому часі післали сторожа по візника з добрими кіньми. У селі був переодягнений Юра й удалося довідатися, що цим візником мають відвезти кудись Дмитра Цокана. Юра не знав куди, тому нашвидко вислав дві ватаги, одну за Кевелею, другу до Лазещини. Сам Юра ввесь час слідкував за подіями на місці. Тому, що з арештованим післано лише двох вояків, Юра сумнівався чи везли вони його на страту.

За цей час вдалося нам довідатися, що Йонаш трохи змінив своє відношення до нас. Він навіть почав намовляти Пластуна, щоб той увійшов з нами в переговори. Юра знав, що мадяри нас бояться й бажають краще миритися ніж сваритися. Нам ходило лиш не попастися всім трьом до їх рук. (Дальше буде).

— Пожич мені пядесять долярів на місяць! Я міг би їх позичити собі в Коробейника, та він, драбуга, жадає від мене пять процент! — („Час").

— То вже краще я тобі пожичу тих пять процент, а ти собі в нього позич пядесять долярів!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПІМСТИВСЯ.

Іранський уряд повідомив американський департамент стейту, що Іран уже не буде більше вдержувати в Америці ніяких дипльоматичних ні консулярних урядників.

У цей спосіб іранський уряд хоче запротестувати перед американським за вороже відношення американської преси до іранського уряду.

Відомо, що американський уряд не відповідає за американську пресу. Отже іранський уряд своїм поступом або показав, що він цього не знає, або показав, що він держався засади вішати шевця, як коваль завинив.

ЧИ ПРАВДИВЕ ОБЛИЧЧЯ, ЧИ МАШКАРА?

Большевицький уряд розголошує від якогось часу, що він почав нову політику супроти молоді. Донедавна він держався засади відсування від шкіл і роботи всіх дітей кулаків і буржуазії, а відтепер, мовляв, усі діти мають бути однаково трактовані і, якщо має бути яка ріжниця, то хіба ріжниця, оперта на ріжниці в праці.

Один большевицький аґент пояснив цю нову політику большевиків одному французькому ґазетяреві тим, що, мовляв, тепер большевицький уряд тішиться підпертям селян і робітників і не потребує нікого переслідувати.

Отже до того часу большевицький уряд підпертям робітників і селян не тішився. Зрештою, чи тішиться він тепер, чи може тільки хотів би тішитися й пробує собі зеднати селян і робітників цею новою політикою.

ЗНАЙШОВ ЧИМ ЖУРИТИСЯ.

Один анґлійський посол спитався в британській парляменті анґлійського міністра заграничних справ, чи міністер не потрапив би переконати пана Гітлера, щоби він оженився, щоби вдержувати рівновагу духа.

Запитаний міністер, каже телеграма, на це нічого не відповів.

І що він міг відповісти? Невже міністер заграничних справ одної держави це сват для міністрів чи голов другої держави? Зрештою, хто знає, чи поможе що людині без рівноваги духа оженитися? Може такий чоловік просто перенесе поле свого незрівноваження на домашнє огнище?

Зрештою звідки така печаливість англійського посла за Гітлера? Невже і в Англії люди кажуть: Пощо вовка вішати? Краще його оженити.

ЗАВИСОКО.

З нагоди відкриття тижня музики в Ню Йорку понад півчверти тисячі дітей виступало в понеділок у концерті, влаштованім у Медисон Сквер Гарден у Ню Йорку, в котрім зібралося коло 18,000 видців.

Коли концерт випав гарно, кілька учителів музики пробували розвязати питання, як це так сталося, що молодіж зробила такий гарний поступ. Один з учителів сказав, що молодіж зробила гарний поступ тому, бо на неї ніколи не вкладано тягару, якого вона не могла би нести, себто її давали все грати й співати таку музику, з якою вона могла легко справитися.

Чи не мається справа також само й з політикою? Чи не зненохочуються люди й народи демократичними встановами просто тому, бо їм кажеться розвязувати питання, до розвязки яких вони не доросли?

ТЕЖ ДОЛЯ.

Найцікавіший наслідок, який може мати договір між Росією й Францією, можна назвати вплив договору на російську іміґрацію в Франції.

Ця іміґрація вся повоєнна, політична та антибольшевицька. На основі мілітарного договору з Росією й Францією, коли прийде до війни, в якій Росія й Франція виступлять союзниками, ця іміґрація не потрапить оминути військової служби. Якщо хто признасть себе російським підданим, буде мати піти до російської армії. Якщо хто прийме французьке горожанство, буде мати битися в французькій армії. Чи сяк, чи так, він буде помагати ратувати той режім, що його прогнав з рідного краю.

ДЕ КРАЩЕ ЖИТИ?

З Росії голосять, що там уже не переслідують дітей буржуїв і кулаків.

З Угорщини, де править диктатор Горти, доносять про арештування у Будапешті 34 дітей у віці 11 до 18 літ під закидом комунізму.

У Ню Йорку д-р Джан Тилдслі, заступник суперінтендента публичних шкіл, заявив публично, що публичні вищі школи не будуть старатися відводити студентів від комуністичних організацій. Каже він, що як не відводять студентів від демократичної, републиканської або соціялістичної партії, то нема причини відводити їх від комуністичної. „Це може нам не подобатися, що студенти цікавляться комуністичною партією", — каже він, „але ми як учителі на це нічого не можемо робити".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

НАНТИ ҐЛО, ПА.

Заходом укр. прав. громади зібрано в церкві по Службі Божій $14 на потерпілих від повені, та вислано ту жертву до Обеднання. Ми самі були тут свідками тої страшної хвилі, яка заскочила несподівано людей, й радо помагаємо, що можемо. На ту ціль зложили: о. С. Гривнак $1.50; Н. Бубняк, А. Пруський, В. Склярський, П. Барасюк, П. Кікта, М. Кінаш, Я. Марушканич, В. Назарук і Ю. Савула по $1; О. Бабяк, А. Остапович, В. Козаровський, І. Кравець, О. Марчишин, Т. Сирко й М. Калиняк по 50 ц.

о. С. Гривнак.

ЖІНКА НА ЛАНЦЮГУ З ЛЮБОВИ.

На північному кордоні Чехословаччини, в містечку Нови Богумен, арештували селянина, що із заздрощів тримав свою жінку на ланцюгу. Кімната, де він її привязував, була дуже гарна та з вигодами, але ланцюг при нозі молодої жінки дозволяв їй рухатись тільки по кімнаті. Чоловік привязував жінку, коли виходив з хати. Коли сусіди повідомили про це поліцію, жінка заявила, що не жаліється на поведінку чоловіка. Всеж поліція арештувала його тому, що закони в Чехословаччині не дають чоловікам таких прав, як у деяких полінезійських та африканських племен.

—o—

72 РАЗИ ВІДБИРАВ СОБІ ЖИТТЯ.

До одної з варшавських лічниць привезли цими днями якогось 33-літнього Леона Каспшинського, мешканця Варшави, що намагався нежен відобрати собі життя. Виявилося, що Каспшинський уже 72 рази відбирав собі життя і його зав'и до вратували.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Поміч повенянам.

Заходом Центральної Ради в Нюарку дня 30. березня в Січовій Галі відбулися надзвичайні збори, в яких взяли участь 42 делегати — репрезентанти 22 товариств.

На цих зборах одноголосно ухвалено повести акцію в справі допомоги тим, які потерпіли від повені в ріжних стейтах Злучених Держав. Ця допомогова акція зачинається в Нюарку загальним вічем в неділю, 5. квітня (година 3-та). Віче відбудеться у Січовій Галі, де будуть промовляти місцеві і позамісцеві бесідники, українці і визначніші американці.

На вічу буде переведена збірка грошей, які будуть негайно вислані до Обеднання, яке знає, де найскорше треба поміч давати.

Грошеві збірки будуть проводити також після віча делеґати-члени Центральної Ради у своїх товариствах. Центральна Рада вже виготовила 22 листи (нумеровані і на блянкетах Центр. Ради). Згадані листи мають бути обраховані і передані касієрові Цент. Ради до дня 4. травня 1936 р., щоб на місячних зборах в дні 4 травня замкнути збірку грошей і вислати знову до Обеднання.

Дальше Центр. Рада на згаданих зборах рішила віднестися з просьбою до всіх товариств, щоби зі своїх кас жертвували на повенян, бо негайна поміч потрібна вже перед святами.

Вкінці Центральна Рада просить увесь загал жертвувати одіння і білля, яке будуть збирати жіночі комітети між 6—8 год. вечором на протязі цілого місяця в робучі дні: а) в будинку укр. прав. церкви, 179 Court St., та б) в будинку укр. презб. церкви на Beacon St.

Центр. Рада вірить, що започаткована акція буде проведена солідно, бо нюарчани нераз дали доказ, що вони розуміють громадянські обовязки.

Всі жертви будуть проголошені.

За пресову комісію:
о. д-р В. Клодницький.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Примір, як ратувати потерпілих від повені.

В неділю, дня 22. березня, укр. прав. громада помянула нашого ґенія Тараса Шевченка теж і в церкві, де по Службі Божій відправлено панахиду. Проповідь, яку виголосив о. М. Запаринюк, була присвячена памяті Шевченка.

По богослуженні о. Запаронюк представив катастрофу повені, якої жертвою впали тисячі американських українців. І благав вірних допомогти своїм братам і сестрам, що тепер знайшлися в крайній нужді. Висказав надію, що певно ведуться вже такі збірки по всіх наших парохіях і громадах, та що певно всі спішать з допомогою, бо в такій акції не повинно бути двох думок, не повинно бути ніяких політичних чи релігійних перешкод.

На допомогу повенянам зложили: о. М. Запаринюк $2; а по $1: В. Репужинський, О. Мазур, П. Модний, Й. Крижанівський, М. Міклясевич, Г. Коваль, М. Морозович, Л. Данилко, П. Баранська, О. Стахів, К. Павлишин, І. Міклясевич, В. Баранський, А. Которож, А. Малош, Р. Павлишин, Ф. Мариновська, І. Бариняк, Р. Ніклер; Ю. Волошецька 50 ц. Дрібними датками зложено $19.41. Разом зібрано $40.91 і ту збірку вислано до Обеднання з призначенням на допомогу потерпілих від повені.

М. Шмігельський.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Пекарський страйк.

Робітники найбільшої пекарської фірми Freihofer Baking Co. вийшли на страйк, домагаючись вищої платні і признання юнії.

В пекарні працює до 1,500 робітників, переважно німці, поляки й українці. Багато з них є членами У. Н. Союза. Деякі приїхали зі старого краю молодими й здоровими та працюють там уже 20 і 30 років. Нині компанія видосконалила пекарські технічні способи і старші віком робітники не в силі звиватись при машинах і компанія старається замінити їх молодими силами, котрі зможуть більше випродукувати і за меншу ціну. Робітники, бачучи своє критичне положення, рішили, що тільки один вихід є: в орґанізації, в юнії.

Дня 24-го березня розвожчики хліба і частина пекарів вийшли на страйк, а на другий день вийшло більше. Робітники розвожчики і пекарі рішили боротись до побіди за кращий кусок хліба. Інші орґанізації у Філядельфії рішили помагати пекарським робітникам виграти страйк. І є надія, що страйк не потреває довго і буде виграний, тому, що майор міста Вілсон відмовив дати багато поліції для поборювання страйку, а населення симпатизує зі страйкарами. Взиваємо всіх українців прийти з помічю своїм братам виграти страйк. Котрі можете, приходіть на „пікетлайн", в день або в ночи, а найголовніше: купуйте юнійний хліб, на котрім є юнійна печатка.

А. Семенюк.

КИТАЙСЬКИЙ СОЛОМОН.

— Ви не противтеся, пані Вань; скажіть вкінці, що годитеся вийти за кравця Лію. Щож ви хочете: вже пять літ минуло, як ваш чесний чоловік Вань Єн-Гай виїхав до Манджурії. Обіцяв був, що до року вернеться до вас, а тепер ви навіть і листа не маєте від нього за стільки літ! Він уже не живе, я це вам нераз говорила. Ви були його самоцвітом, його оком, він вас любив, бо не його батьки, лише він сам вибрав собі вас за жінку. То як воно булоб можливе, щоби він не дав про себе знати за стільки літ? Ви знову плачете? Вірте мені, ви плачете над мерцем! Задля покійника живете таким тяжким життям, а тимчасом кравець Лію мусить сам їсти свій риж. Скажіть нарешті, що годитеся, а я скажу, щоб він визначив день шлюбу.

Таке говорила сваха й до кількох тижнів довела до того, що покинута Ваньова жінка згодилася вийти за кравця Лію.

•

Три тижні пізніше вернувся Вань, якого вже мали за мерця. Вернувся з гарною сумкою долярів у кишені до рідного містечка та схвильований з радости застукав до дверей своєї хатини. Чужі люди відчинили йому та відповіли на його питання, що його жінка зветься тепер Лію, а живе кілька вулиць далі.

Кравець Лію не приняв Ваня щиро-сердечно, а викинув його за двері, як цей на силу хотів говорити з жінкою.

•

Добряга Вань пішов до мандарина та домагався, щоб признав друге подружа його жінки неважним, і щоб наказав кравцеві віддати йому жінку. Суддя не міг довідатися, чи жінка хоче вернутися до свого першого чоловіка, чи радше остала би в кравця, бо вона лише плакала ввесь час і не відповідала на питання. Кравець конче хотів задержати жінку при собі, селянин Вань хотів, щоб вона конче вернулася до нього. Як тут порадити?

На третьому терміні суддя приказав арештувати жінку, а обох чоловіків відправив. Із жінкою розмовляв довго не замкнув її в арешті, а примістив її при своїй родині. Жінка була вдоволена та нетерпляче ждала нової розправи, на якій мало показатися, хто справді любить її, кравець чи селянин?

•

Два тижні пізніше сказав суддя прикликати обох чоловіків і сказав: — Ви оба нідочого! Через вашу суперечку загнали ви бідну жінку на той світ. Вона нині в ночі повісилась у своїй келії! Поліцаї! Принесіть небіжку сюди!

Два поліцаї принесли на ношах накрите тіло та поставили перед великим столом судді. Оба чоловіки стояли наче поражені громом. Кравець Лію дивився понуро на ніжки, що виставали зпід простирала, селянин Вань плакав нишком.

За хвилину озвався суддя: — Отже так, ви хитруни, до кого належить тепер ця нежива жінка? Кравче Лію, чи забереш її собі, чи може по половині справите їй похорон?

— Я не хочу, да-єне, — сказав кравець — правду сказати, то вона таки Ванева жінка. Він казав, що я не маю до неї права, то хай він тепер платить теж кошти похорону.

— Добре кажеш, приятелю, а що ти на це скажеш, Вань-Гсіен-Шеню? Візьмеш тіло небіжки?

— Певно, да-єне, вона й по смерти моя добра жінка; я їй справлю такий гарний похорон, що люди довго згадуватимуть. Чи можу зараз забрати її з собою?

— Можеш, та ще передтим добре приглянься покійній!

Вань зняв простирало й у цій же хвилині здогадна покійниця кинулася йому на шию та стала плакати ревними сльозами. Кравець Лію нишкомтишком забрався засоромлений.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Замісць великодних желань.

Громадяни Григорій і Іван Дідоха зложили в Обєднанню $5 як писанку на Рідну Школу в старім краю замісць висилки своїм знайомим святочних желань.

—o—

ВУСТЕР, МАСС.

На народні цілі.

З приводу Великодня висилаю від себе $10 до Обєднання та призначую $5 на писанку на Рідний Край, а $5 на потерпілих від повені.

Йосиф Зазуляк.

ВУД ГЕЙВЕН, КОНН.

Коляда на Рідну Школу.

Колядували: Мих. Баран, Іван Головацький, Антін Кавка й заколядували $24. Товариство „Просвіта" жертвувало від себе $5. Разом зібрано $29. З тої суми призначено на школу в Стемфорд, Конн., $9, а решту, себто $20, вислано на Рідну Школу в краю.

Жертвували: по $2: М. Баран, І. Деревяний; по $1: І. Головацький, С. Драґан, В. Мороз, С. Кузьма, О. Драґан, О. Луць, М. Олеськів, Т. Ковбаснюк, В. Вовчук, М. Далдеч, А. Кавка, Катерина Чолій, Михайло Дзярський, Марія Сосик, М. Луць, І. Брипь, М. Мрикало, Н. Кульчицький, В. Левицький; по 50 ц.: І. Димо, Софія Гарасимович.

Микола Шуст,
касієр Центрального Комітету в Ню Йорку.

—o—

НЮ КЕСЛ, ПА.

На визвольну боротьбу.

Дня 10. березня ц. р. відбувся відчит п. Е. Ляховича, на якім зложили по $1: В. Мудрак, А. Ліско, О. Вересюк, Н. Мащак, Й. Громяк, Г. Волосонович, Н. Базилівський, П. Ярема; по 50 ц.: І. Дацко, Й. Мащак, П. Любчик, Й. Куць, Л. Століца, П. Деркач, М. Савич, С. Зімак, Ю. Ліско, М. Бомбик, І. Кубич; по 25 ц.: М. Петро, Д. Кобздей, І. Булій, М. Століца, С. Цап. — Разом зібрано $14.75. Розходу було $3, а $11.75 вислано до Централі ОДВУ на визвольну боротьбу.

За уряд: **В. Мудрик, С. Зімак, Ю. Ліско.**

Посперечався циган із кимсь і опісля хвалився, як дуже вибив його. „Я його проклятого батогом сюди-туди, а він мене трохи колом засягнув! Потім він утік наче злодій, а мене наче пана принесли у плахті до дому.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

—o—

CLEVELAND "YOUTH OF STEPPE" STARTS MEMBERSHIP DRIVE

Perhaps this fact is unknown to the majority of people in Cleveland, that on November 22, 1933, a youth branch of the Ukrainian National Association was organized. The name of this branch is "The Youth of the Steppes,"—No. 15.

A great deal of credit belongs to Mr. Bushko and Mr. Malisky for their whole hearted cooperation in assisting this group of young people.

This year it is the aim of our assembly to at least double the number of members, for, at the present time, it is comparatively small. There is no reason why this should be so difficult, inasmuch as the Ukrainian population here in Cleveland is quite large.

Being such a young and small organization, many difficulties and obstacles seemed to beset it, but we are very proud to say that all our members hung tenaciously to it.

We hope that this announcement, if we may call it such, will at least inform the youth in Cleveland of our existence.

We should like also at this time to call the attention of those young people in organizations containing their parents and the elder group, that in an assembly containing a group of young people of similar ages a much greater interest can be created than otherwise. Every member can take a very active part in the conducting, discussion and operating of the meetings. This atmosphere creates a strength which otherwise could only be attained with a great number of members, but which, on the other hand, makes meetings much more interesting for all concerned.

KATHRYN CHORNEY, Sec'y of "Youth of the Steppes," Branch No. 15 of the U.N.A.

—o—

NEW BRITAIN PAYS TRIBUTE TO "FATHER TARAS"

The Ukrainian Choir of New Britain paid tribute to the poet laureate of Ukraine, Taras Shevchenko, on the 122nd anniversary of his birth, March 22, 1936, with church services in the morning at St. Mary's Ukrainian Church, and a play in the evening.

The local Ukrainians filled the church auditorium to its capacity to observe "Nazar Stodolya." The play, written by Shevchenko, was the most difficult presentation attempted by the choir thus far. Although this play has been presented only four times in this country, our choir members, of which 80 per cent are under 21 years of age, made an excellent job of it.

Before the play a collection was held to help the flood victims.

Those playing the leading roles in the play were: Miss Helen Serbin, Miss Mildred Pich, Mrs. Julia Kerelejza; Nicholas Sencio, and Myron Prestash. From the time the curtain rose till it dropped, was one uninterrupted delightful time. The second act, the operetta „Vechernichy" — composition by Peter Nishchinsky, won a special ovation by reason of the fine chorus singing and dancing. Mr. Boris M. Hoptiak of Buffalo, a talented pianist, accompanied at the piano. Solos were by: Mrs. Julia Kerelejza, Stella Gontarsky, and Walter Paluch. At the conclusion of the play, Rev. J. Yaletchko spoke on the life of Taras Shevchenko.

Following this a Concert was given. Vocal solos were rendered by Mrs. Julia Kerelejza and Mr. Peter Yawin. Mr. Boris Hoptiak played a piano solo. The choir under direction of Prof. T. J. Hoptiak sang: "Last Testament," "Reve Ta Stohne," and "Ukraine" by G. Davydovsky.

The surprise of the evening was little 5 years old Miss Nancy Kisil, who dressed in full costume recited a poem in Ukrainian which was enjoyed very much by the audience, as shown by their applause. Miss Mary Tanchishin and Miss Helen Rudick also recited poems. The celebration was closed with the singing of the American and Ukrainian National Anthems.

"SULLY."

THE SPORT WHIRL

—o—

ATTENTION! GIRLS' BASKETBALL TEAMS!

MANAGERS: Please submit, without delay, this season's record of your team. This record should include the following:

1. Scores of inter-Ukrainian games; 2. Scores of non-inter-Ukrainian games; 3. Scores of tournament games, if any; 4. Details of the above, if available (Press write-ups will be returned, if desired).

Do not hesitate to send in your report even though your team has not played many games.

If there are any Junior Girls' Teams, the managers of each should also send in a report based on the above outline.

In order to rate and rank the various girls' teams, it is absolutely essential that we have the cooperation of every manager in submitting her report immediately.

PEARL ZORENA
Girls' Basketball Director of the UYL-NA
1919 Leishman Ave.
Arnold, Pa.

—o—

PASSAIC LIONS WIN OVER WILMINGTON

The Ukrainian Lions basketball team of Passaic was victorious again for the 20th time this season when they defeated the Ukrainian Lions of Wilmington, Delaware, by the score of 46-33. This game was played on Sunday, March 22, at the Tosi Gym in Passaic. Hallahan and Keybida led the Lions with 12 points apiece. It was a clean fighting game throughout with good passwork and floorwork. After the game both teams went to the Lions clubrooms and had refreshments and talked about a home and home game in baseball.

The Passaic Lions have defeated 5 Ukrainian teams in the Eastern part of the League and are very sorry that they could not get any answer from the other teams in these localities. The Lions think that they have won enough games to be called champs and would like to play any team in the western part of the League. We would like to travel to any teams court if expenses are paid or some decision is made between the teams about this matter. For games write to: A. Kuczkuda, 237 Hope Ave., Passaic, N. J.

MAURICE KUZBYT, Mgr.

Босий у терню й обутий у воді.

Питалися цигана:

— Гей, цигане, як тобі живеться?

— Погано, люди добрі! Так, як босому у терню, а обутому у воді.

— Якже це?

— А ось як: Ніколи мені не було гірше, як тоді, як мене гнали по терню, а я був босий, за якийсь крадіж, якого я зрештою не допустився, навіть не знав про нього. А далеї, було погано, як мене зігнали в воду, а на ногах я мав тяжкі черевики. Я мало не вдушився! Ось так воно людонькі добрі!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Несміливий.

Господиня до жебрака: Коли вже мусите жебрати, чоловіче, то бодай не будьте пяні.

— Колиж, вважаєте, моя добродійко, я стидаюся жебрати в тверезім стані.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(135)

Не зважаючи на небезпеку, Тарзан кинувся в битву між своїми вояками й бандитами. Тепер він побачив на свою велику радість, що його вояки допали бандитів, ще заки ці мали час вистрілити зі своїх рушниць.

Одначе на приказ Назіра його бандити почали вимахувати рушницями, як великими дрючинами, бючи Тарзанових жовнірів по головах прикладами. Біжачи скоренько до бою, Тарзан схопив по дорозі рушницю одного з бандитів, що взяв у бою, та став собі махати нею з усеї сили.

Зударилися мечі зі сталевими цівками рушниць. Кидали й відбивали списи. Крівавилися голови. Плила кров. Падали люди на землю. Над битвою піднявся голосний крик. Це була битва на життя і смерть.

Довгі цівки рушниць не давали жовнірам уживати добре своїх мечів. І бойова хитрість арабів переважувала над відвагою александрійців. Ніхто не міг передбачити, як скінчиться бій.